

Ilona Vrubliauskienė, priešmokyklinio ugdymo mokytoja, Meškuičių lopšelis-darželis

Ugdomoji veikla

„Aš auginu svogūnėlį“

Sritis, galutinis vaikų pasiekimų rezultatas – uždavinys (ugdymosi pasiekimai), žingsnis:

1. Aplinkos pažinimas (IU) – Domėjimasis ir smalsumas (PUP)

1.1. Ikimokyklinukai nusakys augalų augimo kelią ir stebės, kaip jie auga (6 ž.).

1.2. Dauguma vaikų nusakys augalų poreikius, kaip jie prižiūrimi.

2. Skaičiavimas ir matavimas (IU)- informacijos apdorojimas: jutimai, mąstymas, vaizduotė (PUP):

2.1. Vaikai išmatuos svogūno galvą siūlu, liniuote, metru matuos svogūno laiškų. Fiksuos stebėjimo lapuose.

2.2. Spės, prognozuos, kas atsitiks, po savaitės pamerkus svogūno galvą į vandenį, jeigu svogūno galva bus tamsoje.

Vaikai su tėveliais pasimokys eilėraščių, žodžius imituos judesiais:

"Eina zuikis takeliu, takeliu.

Kyšo ausys tarp gėlių.

Strykt kairėn, strykt dešinėn.

Ir atsitūpia žolėn."

"Minčių lietus": "Ką žinau apie svogūnus? „Ką reikia padaryti norint turėti žalių svogūno laiškų? (vaikų atsakymai).

Rekomenduojamas planas svogūnų sodinimui:

1. Pasiruošimas svogūnų sodinimui. Išsiaiškinti ko svogūnui reikia, kad jis augtų: šviesos (saulės), šilumos, drėgmės, žemės. Svogūnus galima sodinti į žemę ar pamerkti į vandenį. Susirasti indelius. Indelius galima papuošti: piešti, klijuoti, spalvinti, štampuoti. Galima naudoti guašą, lipdukus, flomasterius, markerius, karoliukus, sagas, gamtinę medžiagą, siūlus ir pan. Ką surasite namuose. Surasti norimą kiekį svogūnų galvų. Svogūno galvos dydį išmatuoti apjuosiant siūlu. Paruošti svogūną sodinimui.

2. Svogūnų sodinimas. Į paruoštą indelį (indelius) įpilkite vandens ar įberkite žemių ir įmerkite ar pasodinkite svogūną.

3. Svogūnų auginimas ant palangės. Stebėjimui: vieną svogūnėlį padėti tamsoje. Stebėti pokyčius, kaip auga šviesoje, kaip tamsoje.

4. Svogūnų laiškų stebėjimai.

5. Užauginti svogūnų laiškai.

6. Svogūnų laiškų skynimas.

7. Svogūnų pjaustymas.

8. Salotų ar sumuštinių gardinimas svogūnų laiškais.

Refleksijai, aptarimui: paruošiami stebėjimo lapai, kuriuose užrašomos vaikų mintys apie svogūnus, brėžiamas siūlo ilgis, galima liniuote išmatuoti, užrašyti centimetrus (pažymima data), vėliau liniuote ar metru matuojamas svogūnų laiškų aukštis: centimetrai (pažymima data).

Nepamirškite veiklas fotografuoti.

Kol svogūnėlių laiškai stiebsis į viršų siūloma: ant balto popieriaus lapo viršuje parašyti/ kopijuoti žodį SVOGŪNAS. Suskaičiuoti žodžio raides, skaitmenį užrašyti. Lapo viduryje piešti, tapyti savo augantį svogūnėlį. Lapo apačioje užrašyti, kopijuoti sugalvotą vardą SVOGŪNĖLIUI. Pasakyti, kokių raidžių yra daugiausia. Ant pasirinkto popieriaus: laikraščio, žurnalo, spalvoto popieriaus, tapeto ir kt. nusipiešti didelę raidę S. Vėliau ją iškirpti.

Paskaityti: vaikams.lt Svogūnėlis

Nors langai apšalę, bet saulė vis skaistesnę pluoštą spindulių pro juos pažeria.

— Gal pamerkti? — abejoja mama, vartydama rankoje svogūno galvą su vos prasišovusiu blyškiu diegeliu.

— Ir kas tada bus? — smalsauja Vaidotas.

— Išsikals daug žalių laiškų.

— Ir jie išsaugaus aukšti aukšti? — klausia berniukas.

— Žiūrint kaip auginsi, kaip mylėsi,— šypteli mama.

— Tai leisk, — prašo berniukas, — leisk man vienam jį auginti. Noriu pažiūrėti, ar aukštai žali laiškai iškils.

Jis pamerkia svogūno gaivą į molinę vazelę — diegeliu į viršų. Padeda ant palangės, pačioj pietų saulės atokaitoj, ir ilgai ilgai stebi: galgi jau kalasi želmenėlis?

Bet neilgai trukus pabjuro oras, ir svogūno diegelis dar labiau nublyško, tarsi išgąsdintas plikų pašiurpusių medžio šakų ir grėsliai pilko dangaus, nuo kurio jį skyrė tik plona stiklo pertvarėlė. O kai langą ėmė čaizyti sniegas, želmenėlis, regis, kad galėjęs, būtų sulindęs atgal į svogūno galvą, kaip kad pabaidyti viščiukai sulenda po perekšlės sparnu...

Bet orai greit persimainė, dangus išsiblaivė — tik vasary jis būna toks skaisčiai grynas — ir svogūnas pakirdo iš miego; vienas po kito laiškai pagavo stybti aukštyn — Žiū, nebe trys, o penki, jau ir septyni, devyni — visas žalių broliukų pulkas!.. Vaidotas uoliai žiūrėjo, kad vandens būtų pakankamai, o sykį net įbėrė į jį žiupsnelį cukraus su kvepiančia vanile — juk reikia šio to gardesnio ir įvairesnio augančiam svogūno organizmui!..

— Mama,— kviesdavo ir kviesdavo jis prie palangės motiną,— tu tik pažiūrėk: jis stiebiasi kaip padūkės!.. Dar tris laiškų išleido!

— Matyt,— sako mama,— jam labai patinka tavo globa.

— Taip, jis mano globotinis,— pasigauna naują žodį berniukas.

— O sakyk, ar skaudėtų mano globotiniui, jei nugnybčiau vieno laiško viršūnelę?

— Skaudėtų nė kiek ne mažiau negu tau, jeigu nusipjautum pirštą,— atsako mama.— Kaip tik neseniai,— prisimena ji,— skaičiau apie vieną mokslinį bandymą su mimoza, tokia lepia pietų gėlė smulkiais geltonais žiedeliais. Taigi prie mimozos pritaissė specialų prietaisą, kuris perduodavo jos skleidžiamus garsus... O po to mimozą panardino į verdantį vandenį. Kaip ji ėmė klykti, kaip ėmė iš skausmo šaukti!..

— Taip?..— Vaidotas naujomis akimis pasižiūri j bejėgį svogūnelį.— Tegu tik kas pamėgina nuskriausti mano globotinį!

— Ir dar apie vieną įdomų bandymą skaičiau,— vėl prisimena mama,— jį taip pat atliko botanikai. Vienas jų įpjovė gėlei į stiebą — vienai gėlei tarp daugelio kitų gėlių. Paskui pro tą kambarį eidavo ir praeidavo daugybė žmonių, bet vos tik pasirodydavo tas, kuris sužeidė gėlę,— visos iki vienos gėlės imdavo, kaip ir anoji mimoza, skleisti nerimo ir baimės garsus... nuostabus tas augalų pasaulis,— susimąsto mama.— O juk, Vaidotai, mūsų proproseneliai geriau jį suvokė už mus: pasakose medžiai ir gėlės kaip gyvi, jie kalbasi su žmonėmis, jie dainuoja, dejuoja, džiūgauja...

— Žinai, ma,— ryžtingai atsitiesia berniukas,— kai baigsiu mokyklą, būsiu augalų mokslininkas. Tiktai!

— Gerai padarysi,— pritaria ką tik atėjęs iš darbo tėtis.

O berniukas vėl palinkęs prie savo globotinio. Tai šit kokių neįmintų paslapčių jis pilnas!.. Ir dingojasi berniukui, kad svogūnas viską girdėjo, viską suprato, ir dabar laiškėliai tarpusavyje kuždasi apie mimozą, apie mokslo kankinę, žiauriai nuplikytą verdančiu vandeniu...

— O aš kažkur skaičiau,— prisimena kai ką ir tėtis,— kad augalai mėgsta muziką, net sparčiau auga.

— Ką?! — nespėja suimti visų naujienų berniukas. — Tai mano svogūnas turi ausis?
— Nebūtinai ausimis girdima, — nusijuokia tėtis. — Oru sklindančias garso bangas galima pagauti ir kūno paviršiumi. — Įdomu, — iškart atidaro grotuvą Vaidotas, — kokia muzika labiausiai patiktų mano svogūnui?

Mama su tėčiu susižvelgia.

— Manyčiau, — prabyla mama, — kad labiausiai jam patiktų Mocartas... ypač jo kvintetas su fleita...

— O aš manyčiau, — sako tėtis, — kad jam daug labiau patiktų miuziklas „Žmogus iš La Mančos“.

— O gal, — siūlo Vaidotas, — gal jam norėtusi ABBA?

— Tebūnie globėjo valia, — nusprendžia ir mama, ir tėtis.

Netrukus prasideda visas koncertas: skamba ir Mocartas, ir miuziklas, ir ABBA... Žalioji klausytojas, kurio garbei skirta pageidavimų muzika, stovi nustėręs iš susižavėjimo; jo žalios rankelės, iškeltos j viršų, bijo net pakrutėti, kad nenubaidytų puikiųjų garsų.

— Mama, — dar nenutilus muzikai, šaukia Vaidotas, — tu net nepatikėsi: mūsų svogūnelis išleido dar vieną laišką!.. Ir žinai, per kokią plokštelę? Per ABBA!..

— Nagi, nagi, — vėl susižvelgia mama su tėčiu, — ko gera tavo svogūnas ims augti kaip pasakos pupa.

— Kur lubas praaugo, taip?

— Ir lubas, ir stogą kirsti reikėjo, iki pat dangaus išaugo!

— Ne, tiek aukštai nereikia, — susirūpinęs užverčia galvą berniukas, — tegu tik iki lempos išstybsta, ir užteks.

O muzika namuose beveik nenutyla, ir svogūnelis stiebiasi kaip ant mielių. Gal prasiblaivęs dangus, gal muzikos kerai, o gal tikros mielės, kurių slapčia Vaidotas įbėrė į vandenį, — o gal visa drauge taip paveikia globotinį, kad žali laiškėliai broleliai tarsi eina lenkčių: kuris kurį pralenks?.. Jeigu eis taip ir toliau, net trina delnus Vaidotas, tai jis persodins svogūną į didelį vazoną, o jo žali laiškėliai taip apskleis visą kambarį, kad čia bus kaip džiunglėse... po tokiu svogūnu labai pritiktų ropoti dinozaurams, gigantozaurams, / pterodaktiliams... Juk tokio džiunglių svogūno dar niekas nebus buvęs išauginęs! Augalų mokslininkai, botanikos profesoriai ateis pasižiūrėti Vaidoto augintinio, ims lankytis net moksleivių ekskursijos, ateis ir auklėtoja su visa Vaidoto klase... Svogūno milžino nuotrauką įsidės „Mokslas ir gyvenimas“ — šalia, žinoma, bus nufotografuotas pats globėjas išeiginiais drabužiais ir su plačiakrašte skrybėle, kurią tėtis atvežė iš šiltųjų kraštų... Stovės kiek užrietas nosį — kaip nesipuikuoti, išauginus tokį milžiną!.. O svogūnas viską matys, girdės ir supras, gal net irgi pasineš į didybę — ir tegu, tegu bent vienas iš visų svogūnų būna pašlovintas!..